IDEA CERGE EI

PROJEKT EKONOMICKÉHO ÚSTAVU AKADEMIE VĚD ČR

Tisková zpráva, 9. listopadu 2026

Perpetuum mobile za 17 miliard dotací na POZE

Proč dotace cen elektřiny samy sebe nezaplatí

Nový policy brief think-tanku IDEA při CERGE-EI analyzuje ekonomické dopady rozhodnutí vlády převést platby za podporované zdroje energie (POZE) z odběratelů elektřiny na státní rozpočet. Opatření, které domácnostem a firmám snížilo účty za elektřinu, stojí stát přibližně 17 miliard korun ročně. Prostřednictvím vyššího hospodářského růstu a daňových příjmů se podle analýzy do veřejných rozpočtů vrátí nanejvýš jedna miliarda korun. Vládní představa, že se opatření z velké části zaplatí samo, je proto nereálná.

Od začátku letošního roku přestaly domácnosti a firmy platit příspěvek na podporované zdroje energie (POZE), který slouží k financování dřívějších státních závazků vůči provozovatelům solárních, větrných, vodních a bioplynových elektráren. Příspěvek činil zhruba 600 korun za megawatthodinu elektřiny včetně DPH. Od ledna 2026 tyto náklady plně převzal státní rozpočet. Spolu s výpadkem příjmů z DPH představuje celková úleva odběratelům přibližně 18,4 miliardy korun ročně.

Zlevnění elektřiny přineslo některé pozitivní efekty. Podle České národní banky snížilo jednorázově meziroční inflaci v lednu 2026 přibližně o 0,4 procentního bodu. Nižší ceny elektřiny také pomohly především energeticky náročným podnikům, například hutím, chemičkám či papírnám. Odstranění poplatku navíc přestalo cenově znevýhodňovat elektřinu oproti plynu a uhlí.

Pozitivní dopady na hospodářský růst a daňové příjmy jsou však podle policy briefu výrazně menší, než naznačuje vládní argumentace.

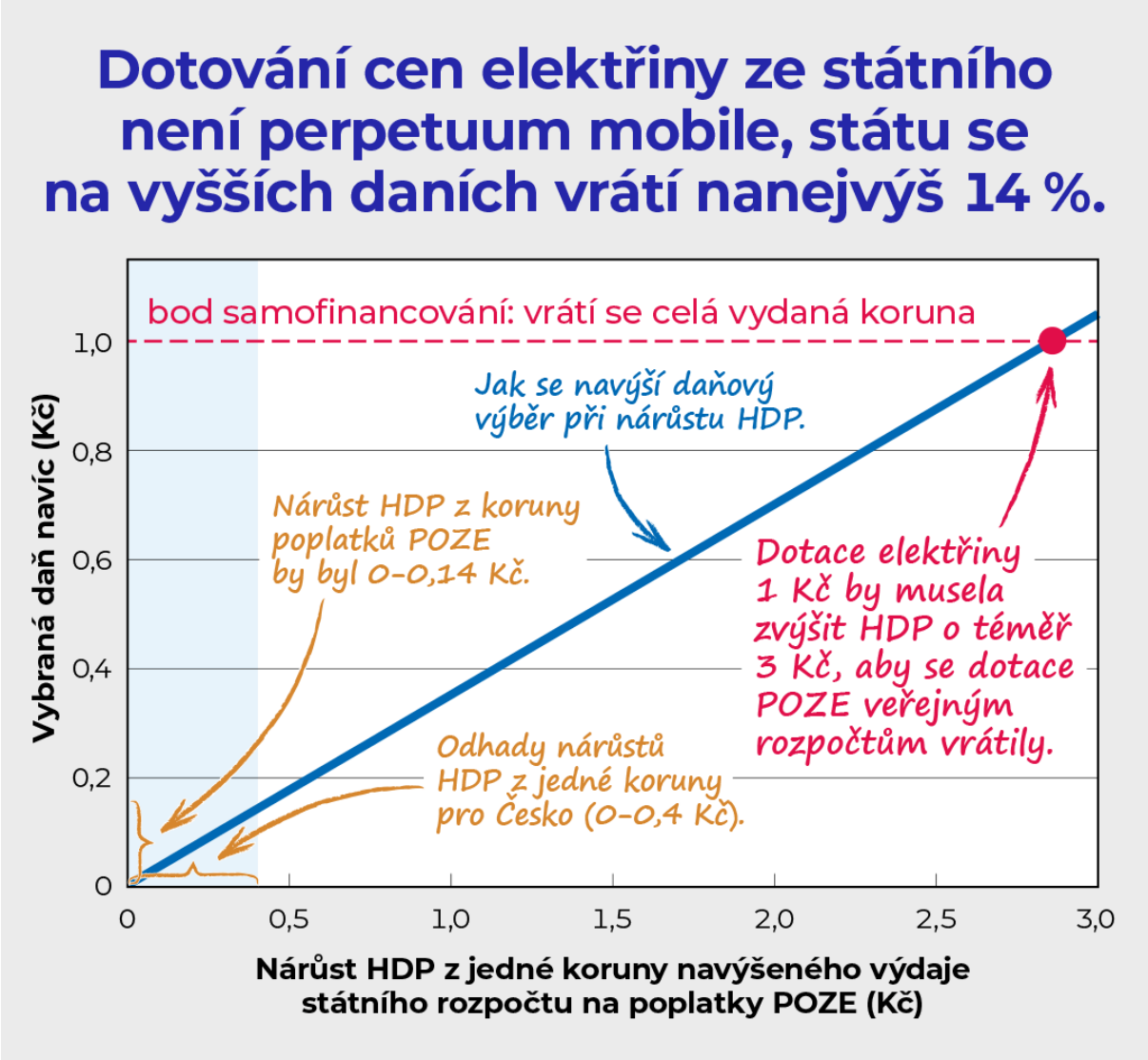
“Aby se opatření státu plně zaplatilo prostřednictvím vyššího výběru daní a odvodů, musela by každá koruna dotace vytvořit téměř tři koruny dodatečného HDP. Takový účinek nelze v malé otevřené ekonomice, jakou je

Česko, realisticky očekávat," upozorňuje spoluautor policy briefu Michael Schulz.

Podle propočtů analýzy může zlevnění elektřiny zvýšit HDP maximálně o necelou desetinu procenta. Dodatečný výběr daní a odvodů by mohl dosáhnout nejvýše 2,6 miliardy korun. Po započtení výpadku DPH by se daňové příjmy mohly v nejpříznivějším případě zvýšit o 1,2 miliardy korun, v nejméně příznivém naopak klesnout o 1,4 miliardy korun.

Náklady na podporu obnovitelných zdrojů přitom nezmizely, pouze se přesunuly z účtů za elektřinu na daňové poplatníky. Stát je musí financovat zvýšením dluhu, vyššími daněmi nebo omezením jiných výdajů. Půjčovat si dnes, kdy investoři požadují vyšší úroky, je drahé. Vyšší daně zase snižují nabídku práce, spotřebu nebo investice. Každá z těchto možností má tedy další ekonomické důsledky, které mohou pozitivní účinky levnější elektřiny oslabit.

Celý policy brief ke stažení ZDE.

Více najdete v novém policy briefu IDEA:

Perpetuum mobile za 17 miliard dotací na POZE.

Proč dotace cen elektřiny samy sebe nezaplatí

Ke stažení na https://idea.cerge-ei.cz/

O e-mailová avíza novinek IDEA si napište na idea@cerge-ei.cz

S PODPOROU

ALIANCE PRO MODERNÍ STÁT

IOCB TECH

Akademie věd České republiky

IDEA CERGE EI

PROJEKT EKONOMICKÉHO ÚSTAVU AKADEMIE VĚD ČR

Kontakt na autory studie:

Michal Franta, michal.franta@cerge-ei.cz

Daniel Münich, daniel.munich@cerge-ei.cz, +420 - 224 005 175

Michael Schulz, michael.schulz@cerge-ei.cz

Administrativní kontakt pro média:

Eva Peňázová, eva.penazova@cerge-ei.cz, +420 - 602 698 440

IDEA při CERGE-EI, Politických vězňů 7, Praha 1, idea@cerge-ei.cz

Institut pro demokracii a ekonomickou analýzu (IDEA) při Ekonomickém ústavu AV ČR, v. v. i. je nezávislý akademický think-tank zaměřující se na analýzy, vyhodnocování a vlastní návrhy veřejných politik. Doporučení IDEA vychází z analýz založených na faktech, datech, jejich nestranné interpretaci a moderní ekonomické teorii. IDEA je projektem Ekonomického ústavu Akademie věd České republiky, který spolu s Centrem pro ekonomický výzkum a doktorské studium Univerzity Karlovy (CERGE) tvoří společné akademické pracoviště CERGE-EI.

S podporou

ALIANCE PRO MODERNÍ STÁT

IOCB TECH

Akademie věd České republiky